1863. N°. 69.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag avond.

WOENSDAG 10 JUNIJ.

De prijs der Courant is f 3.— per vierendeel jaars. Afzonderlijke nommers zijn tegen 10 Cents verkrijgbaar.

Bij deze Courant wordt verzonden N°. 10 (blad 12 en 13) der Handelingen van den Gemeenteraad.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 9 Junij.

Vergelijkende staat van de zuivere opbrengst der opcenten en eigene middelen, ten behoeve dezer gemeente geheven, gedurende de maanden Mei 1862 en 1863, alsmede van die opbrengst over de eerste vijf maanden dier beide jaren.

MIDDELEN.	Zuivere opbrengst over de maand Mei. 1862	Zuivere opbrengst over de maand Mei. 1863	Zuivere opbrengst over de eerste 5 maanden. 1862	Zuivere opbrengst over de eerste 5 maanden. 1863
Geslagt (*bijopcenten en invoer*)	f 1772.98	f 1887.44½	f 9710.74	f 10010.23
Binnenl. Gedistilleerd (*idem*)	6416.30½	9124.94½	27342.30½	30722.53
Buitenl. Gedistilleerd (*idem*)	236.80	111.37	1114.18½	1089.54½
Gemaal (*eigen middel*)	6623.46½	6003.38	27814.21½	27375.49½
Wijn, Fruit- en Kunstwijn (*id.*)	1797.45	1823.10	7519.35	8674.05
Turf (*idem*)	904.41½	»	3399.03½	1383.07½
Steenkolen (*idem*)	142.65	»	2805.05	2178.26
Brandhout (*idem*)	303.58	»	781.90	490.60
	f 18207.84½	f 18950.24	f 79686.76	f 81873.72½

— Gisteren hebben HH. KK. HH. prins en prinses Hendrik der Nederlanden jhr. von Siebold op zijne buitenplaats met een bezoek vereerd, en met belangstelling zijnen acclimatatie-tuin voor Japansche gewassen bezigtigd.

— Men meldt ons uit Schoorlwoude: Ten gevolge van de toenemende schaarschte aan katoen, en het vooruitzigt dat de oorlog in Noord-Amerika nog niet spoedig zal geëindigd zijn, wordt thans allerwege en bijna uitsluitend voor Fransche rekening de wol tegen buitengewoon hoogen prijs opgekocht. Fransche kooplieden boden dezer dagen houders van schapen f 1,70 en hooger voor het pond. Voor 2 à 3 jaren bragt de wol naauwelijks de helft van genoemden prijs op. Het is te denken dat dientengevolge thans geen schaap de handen des scheerders ontkomt.

— Van welke zijde wij ook berigten ontvangen omtrent den stand der veldgewassen, overal heeft de lang gewenschte regen eene hoogst heilzame uitwerking gedaan. Te Soetermeer begint het vlas te bloeijen, het graan dat door de droogte kwijnde zijne bloeibeginsels te vertoonen, terwijl het thans uitgebloeide koolzaad beladen is met eene menigte welgevulde peulen. Bijna eensluidend zijn de berigten deswege uit Haarlemmermeer. Merkbaar verkwikt en welig staan allerwege de aardappelen boven den grond. Uit het Westland wordt het vervoer van nieuwe aardappelen steeds grooter en de hoedanigheid beter, terwijl zij met elken marktdag in prijs verminderen. Te Rijnsburg is men voorshands met kleine gedeelten doch evenzeer met goed gevolg begonnen deze vrucht te rooijen om allengs plaats te maken voor de late bloemkool. Alleen omtrent de peen schijnen de berigten dit jaar niet gunstig, zooals ons o. a. uit Veur gemeld wordt, waar zij mislukt is. De tuinders namelijk meenen opgemerkt te hebben dat er ziekte onder deze veldvrucht heerscht, die vooral met droogte ontwikkelt en ontzaggelijk toeneemt.

— Door de hoofdvereeniging te Boskoop zijn heden de eerste aardbeziën, met de schuit van die vereeniging, naar 's Gravenhage verzonden.

— De *Staatscourant* bevat het door de kon. akademie van wetenschappen te Amsterdam, overeenkomstig art. 14 van haar reglement, aangeboden verslag omtrent hare werkzaamheden.

— Zaturdag ll. had in de azijnmakerij de P, van de hh. A. van Berkel en Z. te Delft, het volgende plaats. De kuipersleerling J. S. was in eene azijnkuip gegaan om die van binnen te reinigen; toen hij daar eenige minuten was bezig geweest, hoorden de buiten de kuip staande knechts geen beweging meer en werd ook op hun roepen geen antwoord gegeven. Toen men daarop in de kuip klom, vond men den jongeling in bewusteloozen toestand. Hij werd er natuurlijk onmiddellijk uitgehaald, maar alle middelen om hem in het leven terug te roepen bleven vruchteloos; de ongelukkige was gestikt.

— Door branders en distillateurs te Schiedam en omstreken is aan de tweede kamer der staten-generaal gezonden een adres, houdende bezwaren tegen het door de regering aangeboden wets-ontwerp tot verhooging van den accijns op het binnenlandsch gedistilleerd tot f 35 per vat. Naar men verneemt is dit adres voorzien met handteekeningen van 133 branders, vertegenwoordigende 242 stokerijen.

— Tot commissarissen der te Rotterdam gevestigde »Rotterdamsche Bank" zijn benoemd de heeren: J. W. Bunge, J. C. Burlage, W. Hoyack, F. Koch, H. C. van der Kun, H. Muller S.Zn., J. Mees R.A.Zn., F. J. Plate, Ruch en J. J. van Witsen, en tot secretaris met bijna algemeene stemmen de heer mr. P. F. Hubrecht.

— Te Haarlem heeft de directie van de gasfabriek aan de gasverbruikers medegedeeld dat, te rekenen van 1 Julij aanst., de prijs van het gas per 100 kub. voeten van f 4 wordt teruggebragt op f 3.50.

— Gisteren zijn te Amsterdam de feesten ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan van het kon. zoölogisch genootschap *Natura Artis Magistra* geopend.

— Men verneemt dat de heer dr. van Lohe, directeur van het scheikundig laboratorium te Amsterdam, een eenvoudig practisch werktuig heeft uitgedacht om het petroleum te beproeven, waaraan hij den naam van petroleumkeurder heeft gegeven. Handelaren en verbruikers kunnen zich door dit werktuig op eene eenvoudige wijze van de al of niet gevaarlijkheid van dit artikel vergewissen.

— In de buurtschap Oosterdalfsen had den 4den dezer een treurig voorval plaats. Een knaapje van 8 jaren was gaan spelen met de kinderen van een buurman, bij wien men de muren gestut had van een bakhuis, dat hersteld werd. Welligt hebben de kinderen de schragen verplaatst, althans de muur viel om en het kind werd onder de steenen levenloos terug gevonden.

— Te Groningen is door den gemeenteraad bepaald, dat men op de begrooting voor 1864 eene som van f 5000 zal voteren uitgetrokken als bijdrage voor de viering van het feest bij gelegenheid van het 250-jarig bestaan der hoogeschool in 1864.

— Te Zevenhuizen (Groningen) is dezer dagen overleden de landbouwer Wolters, wiens ouderdom niet juist is op te geven, maar van wien bij den burgerlijken stand de bewijzen voorhanden zijn, dat hij den 12den Sept. 1763 is gedoopt. [illegible] in de laatste weken, nog een krachtig man, en in het bezit van al zijne zintuigen, zoodat hij steeds zonder bril las, en niet uit behoefte, maar alleen uit lust tot den arbeid geregeld werkzaamheden op het land en in huis verrigtte. Hij laat 72 kinderen, kleinkinderen, achter- en achter-achter-kleinkinderen na.

— De heer P. Regout, te Maastricht, heeft eene nieuwe nota aan de kamers gerigt, betrekkelijk het ontwerp van wet tot goedkeuring van eenige artikelen der met Belgie gesloten overeenkomst tot regeling van de wateraftappingen uit de Maas. Met herinnering aan den loop van zaken deswege, geeft hij zijne bezwaren tegen het thans aan de kamers onderworpen verdrag te kennen, en betoogt, dat het nu overeengekomene geenszins voldoet aan hetgeen men in billijkheid en met het oog op het goed regt van Nederland mogt verwachten; dat het slechts is de omwerking en uitbreiding van het vroeger afgewezen tractaat, zoodat hij ook het thans geslotene onaannemelijk acht.

— In het jaar 1862 zijn als landverhuizers uit Nederland vertrokken 284 hoofden van huisgezinnen en op zich zelf staande personen, met vrouwen, kinderen en dienstboden uitmakende een getal van 819 personen. De meesten, namelijk 285, waren uit Limburg. Van 152 werd als reden van vertrek »verbetering van bestaan" opgegeven.

— Uit het onlangs verschenen verslag omtrent den toestand der gemeente, door burgemeester en wethouders aan den raad gedaan, laten wij hier nog eenige bijzonderheden volgen.

Omtrent het onderwijs wordt, wat betreft de openbare scholen, door de plaatselijke schoolcommissie een gunstig getuigenis afgelegd. Haar oordeel omtrent den toestand van het onderwijs op de bijzondere scholen is, even als in het verslag over 1861, ongunstig. De commissie dringt aan op het stichten van nog eene school voor minvermogenden en het bouwen van een lokaal voor nog eene school voor uitgebreid lager onderwijs 2de kl. (aan het laatste wordt thans reeds gevolg gegeven) en zegt dat het wenschelijk is dat bij het bouwen van die lokalen voor de luchtververseching beter zorg wordt gedragen dan geschied is bij de thans bestaande scholen. Het getal leerlingen op de 26 scholen, zoowel openbare als bijzondere, bedroeg 1905 jongens en 1803 meisjes. Het onderwijzend personeel bestond, behalve de hoofdonderwijzers en hoofdonderwijzeressen bij die scholen, uit 52 hulponderwijzers en hulponderwijzeressen en 51 kweekelingen. Voorts waren er op 15 Julij 9 bewaarscholen met 9 hoofdonderwijzeressen, 38 helpsters en 1823 leerlingen; 1 herhalingschool met 2 hoofdonderwijzers en 78 leerlingen; 2 zondagscholen met 2 hoofdonderwijzers, 11 hulponderwijzers en 489 leerlingen; 1 weekschool met 1 hoofdonderwijzer, 2 hulponderwijzers en 274 leerlingen; 1 werkschool met 1 hoofdonderwijzeres, 1 helpster en 80 leerlingen; 1 burgerzangschool met 1 hoofdonderwijzer, 1 hulponderwijzer en 96 leerlingen; 1 volkszangschool met 1 hoofdonderwijzer, 2 hulp-

onderwijzers en 211 leerlingen; 1 onderwijzers-kweekschool met 1 hoofdonderwijzer, 3 hulponderwijzers en 35 leerlingen. De kweekschool voor zeevaart blijft steeds in bloei toenemen. In den loop des jaars traden er 95 kweekelingen in 's rijks zeedienst, terwijl er 8 op koopvaardijschepen werden geplaatst. Het stedelijk gymnasium is in aantal van leerlingen toegenomen; de nieuwe cursus is begonnen met 49 leerlingen.

De Leydsche afdeeling der maatschappij tot nut van 't algemeen zag het getal harer leden weder toenemen. De spaarbank onderging eene vermeerdering in kapitaal, hetwelk op 1 Dec. 1861 *f* 143,472 96½ bedroeg. De leesbibliotheek bleef gunstig werken, het getal harer lezers nam steeds toe. De naai- en herhalingschool bleef steeds op het gestelde maximum van 80 leerlingen, terwijl er steeds aanvragen om plaatsing gedaan werden. De volkszangschool was met 50 kinderen vermeerderd en telt thans 211 leerlingen. De burger-zangschool is in eenen bloeijenden toestand en telt 96 leerlingen. In den loop des jaars is een mannenkoor voor werklieden opgerigt, dat op 1 Julij zijne oefeningen aanving; 70 personen nemen daaraan deel. De bewaarschool telt 116 kinderen. De toestand der spaarkas is niet gunstig; het getal harer begunstigers en dat der inleggers verminderde. De volksvoorlezingen werden, dank zij de doeltreffende maatregelen door hh. commissarissen genomen, door een talrijk gehoor bijgewoond. De gymnastiekschool werkte zeer goed; het aantal leerlingen bedroeg gemiddeld 115. — Het genootschap Mathesis Scientiarum Genitrix telt op zijne scholen 189 leerlingen; de handteekenschool en de bouwkundige teekenschool van dat genootschap verkeeren in eenen bloeijenden toestand; de geldmiddelen zijn echter niet gunstig en een beroep op de ondersteuning van Leydens ingezetenen heeft een niet zeer gunstig gevolg opgeleverd. — De maatschappij voor toonkunst telt op hare school 125 leerlingen; de lessen werden geregeld gegeven en getrouw bijgewoond.

De toestand van de armenzorg is niet ongunstig geweest. De bedeelingen over 1862 zijn weder minder geweest dan in het vorig jaar. Die bedeelingen geschieden thans door de kerkelijke liefdadigheid, voor zooveel zij niet betreffen de verpleging in gestichten. Het getal bedeelden beliep in 1862 2406, die doorgaande, en 4007, die tijdelijk bedeeld werden. De kosten van onderstand van allerlei aard bedroegen *f* 45176.32, en het bedrag der inkomsten (collecte, inschrijvingen enz.) *f* 25625.86. Het bedrag door de liefdadigheid bijeengebragt ten behoeve van de diaconie der Ned. herv. gemeente is niet onbeduidend verminderd; het tegenovergestelde had over het algemeen plaats bij de overige armbesturen. De bijzondere instellingen voor schamele armen, die zich het voorkomen van armoede ten doel stellen, hebben gunstig gewerkt; zij ondersteunden doorgaande 394 en tijdelijk 2005 personen. Het bedrag der uitgaven beliep *f* 10607.80 en dat der ontvangsten *f* 9240.99½. De vereeniging tot heil der armen heeft aan ongeveer 1000 protestantsche huisgezinnen hare zorg besteed, ten einde daarin orde, zindelijkheid en godsdienstzin aan te kweeken. De door haar opgerigte scholen worden goed bezocht. „De vereeniging van den H. Vincentius à Paulo was in gelijken geest werkzaam onder de R. katholieken. Door de instelling van vrouwen-afdeelingen werden 149 behoeftige kraamvrouwen ondersteund. Van het werkhuis werd meer gebruik gemaakt dan in vorige jaren, dagelijks gemiddeld door 319 personen; aan arbeidsloon werd uitbetaald *f* 4519 92½, de kosten der voeding bedroeg *f* 12160.95½. Door de Leydsche maatschappij van weldadigheid werd voor arbeid eene som van *f* 13074 uitbetaald. Op 31 Dec. 1862 werden in de aan het rijk toebehoorende gestichten voor rekening der gemeente verpleegd 16 weezen en verlaten kinderen en 257 bedelaars. Bij de bank van leening werden beleend 59682 panden, gelost 58700 panden en verkocht 2689 panden. Op de in 1862 beleende panden werd voorgeschoten *f* 200,569 50; het gemiddeld bedrag van het op elk pand voorgeschoten kapitaal was *f* 3.35. De gemeente geniet van de kapitalen, die zij in de bank beschikbaar stelde, ongeveer 3 pCt. rente. De 13 alhier bestaande zieken- en begrafenisbussen telden 19050 deelnemers; de uitgaven beliepen *f* 64382 78½, de ontvangsten *f* 66425 27½.

Betreffende de gemeente-policie wordt medegedeeld dat in den loop des jaars 3 vreemdelingen over de grenzen des rijks zijn gebragt. Aanrandingen op personen hadden er 58 plaats en aanrandingen van eigendom 101. Het totaal der ontvreemde geldswaarde bedroeg *f* 2521.57½, waarvan *f* 1377.62½ weder door de policie werd ontdekt. Bij het kantongeregt werden 1013 zaken wegens overtredingen van policie-verordeningen behandeld, en 1062 personen deswege veroordeeld. Onder die veroordeelingen waren er 355 wegens overtreding der bepaling op de dronkenschap. In het kantonnaal huis van bewaring werden opgenomen 383 politie-gevangenen.

's GRAVENHAGE, 9 Junij.

Z. M. heeft benoemd tot griffier bij het kantongeregt te Doetinchem den heer mr. D. W. Nibbelink, advocaat en cand.-notaris te Amsterdam; en tot griffier bij het kantongeregt te Alphen, den heer mr. P. C. Hoynck van Papendrecht Jr., advocaat te Rotterdam.

— Tot notaris zijn benoemd: te Tubbergen de heer G. van den Bosch, en te Assen de heer mr. H. van Lier, beide cand.-notaris.

— Bij kon. besluit van den 6den dezer is bepaald, dat in dit jaar de bij art 3 van het reglement voor het kon. instituut voor de marine te Willemsoord bedoelde commissie tot het doen eener inspectie van gezegd instituut zal bestaan uit: den vice-admiraal G. Vogelpoot, directeur en kommandant der marine te Willemsoord, als voorzitter; den heer J. M. Obreen, benoemd president der commissie tot het examineeren der zeeofficieren enz.; den kapitein ter zee J. A. K. van Hasselt, en de kapitein-luitenants ter zee J. van den Bosch, en J. F. Koopman, als leden; en de bij art. 20 van dat reglement bedoelde commissie tot het afnemen van het eindexamen der adelborsten 2de kl. bij gezegd instituut uit: den heer J. M. Obreen, als voorzitter; den kapitein ter zee J. A. K. van Hasselt; de kapitein-luit. ter zee J. A. H. Schreuder en J. F. Koopman, en den luit. ter zee 1ste kl. jhr. H. O. Wichers, als leden.

— H. M. de koningin-moeder zal, zoo als bereids gemeld is, morgen naar Soestdijk vertrekken. Vrijdag aanst. zullen HH. KK. HH. prins en prinses Hendrik mede naar dat lustslot vertrekken, ten einde aldaar eenigen tijd te verblijven. Aanst. Zaturdag, den 13den dezer, zal het verjaarfeest van Z. K. H. prins Hendrik aldaar worden gevierd. Woensdag den 17den dezer zullen, naar men verzekert, H. M. de koningin-moeder benevens HH. KK. HH. prins en prinses Hendrik een uitstapje van Soestdijk naar het Loo doen, waar alsdan de geboortedag van H. M. de koningin zal worden gevierd. Ook Z. K. H. de prins van Oranje zal zich dien dag aldaar bevinden.

— Z. K. H. prins Hendrik, vergezeld van zijn secretaris, heeft heden zijn burgerschapsregt uitgeoefend, door zich naar de stembus te begeven, ten einde zijne stem uit te brengen voor de verkiezing van een lid van de provinciale staten in Zuidholland.

— De heer mr. van Baerle heeft zich tegen het arrest van het prov. geregtshof in Zuidholland, waarbij hij tot eene maand cellulaire gevangenisstraf is veroordeeld, in cassatie voorzien.

— Naar men verneemt zullen eenige der jeugdige Japanners zich in de residentie komen vestigen. Tot dat einde is voor hen in de Hooge Nieuwstraat eene woning gehuurd.

— Heden heeft aan het ministerie van marine ten dienste der marine o. a. de aanbesteding plaats gehad van de levering van 2300 ellen blaauw baai. Aannemer is de heer G. Beljars te Tilburg, voor *f* 1.65 de el.

— In de zitting der tweede kamer van heden zijn met algemeene stemmen aangenomen de volgende wetsontwerpen: 1°. tot naturalisatie van A. H. Schlüter en zeven anderen; 2°. uitgaven wegens verstrekkingen, dienst 1863, dep. van marine; 3°. tot opheffing van het fonds, vermeld in art. 57 der wet van 13 Junij 1857, jagt en visscherij; 4°. tot onteigening van perceelen ten behoeve van den spoorweg van Boxtel naar Helmond; 5°. verhooging van hoofdst. V der staatsbegrooting voor 1863.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

BELGIE.

BRUSSEL, 7 Junij.

Het tweegevecht tusschen graaf Sigismund Wielopolski en graaf Branicki, waarover in den laatsten tijd zoo veel is gesproken, heeft in het bosch la Sauvenière, nabij Spa, plaats gehad, doch liep geenszins zoo moorddadig af, als het zich liet aanzien. Er werd van weêrszijden slechts een kogel gewisseld op 25 passen afstands, waarna de vechtenden met hunne getuigen door den commissaris van politie uit Spa werden gevangen genomen en aan de regterlijke magt overgeleverd. Zij zijn kort daarna weder in vrijheid gesteld, na hun woord van eer te hebben gegeven, dat zij niet weêr op Belgisch grondgebied zouden duelleren. Graaf Wielopolski is onmiddellijk met zijne getuigen naar Warschau teruggekeerd.

ENGELAND.

LONDEN, 7 Junij.

In de City heerscht groote verslagenheid wegens het failleren van het huis John Dye & Co. te Petersburg. Het passief bedraagt eene aanmerkelijke som; de Londensche huizen alleen lijden eene schade van 100,000 £, terwijl er slechts uitzigt bestaat op een gering dividend.

— Te Sheffield heeft eene meeting plaats gehad, tot aanneming en onderteekening van een brief van rouwbeklag aan de weduwe van generaal Stonewall Jackson en een adres van deelneming aan het leger der zuidelijken, wegens het verlies van een zijner bekwaamste legerhoofden. In den loop der beraadslagingen werd herhaaldelijk gewezen op de noodzakelijkheid van eene spoedige erkenning der zuidelijke staten, des noods met tusschenkomst van Engeland en Frankrijk, als het beste en eenige middel om te voorkomen dat het noorden en zuiden tegelijk te gronde gaan

— Volgens berigten uit New-York van 26 Mei heeft op 16 Mei in de nabijheid van Pemberton een hevig gevecht plaats gehad tusschen het bondsleger, onder bevel van den generaal Grant, en de gansche magt der zuidelijken. De laatstgemelden hebben 4000 man dooden verloren, benevens 29 stukken geschut; het heeft Grant mogen gelukken Vicksburg geheel in te sluiten. Volgens latere berigten, van 29 Mei, hebben de bondstroepen getracht Vicksburg stormenderhand te nemen, maar zijn zij met een verlies van bijna 5000 man afgedeinsd. Lee heeft bevel gegeven om de Rappahannock over te trekken. Of hij eenen aanval op Maryland dan wel op Washington beoogt, is onzeker. De regering laat rondom Washington verschansingen aanleggen.

De tijdingen uit Mexico, te New-York ontvangen, luiden tegenstrijdig. Aan den eenen kant wordt berigt dat het beleg van Puebla voortduurt; aan den anderen kant heet het dat Comonfort er in geslaagd is de bezetting van Puebla met 15000 man te versterken, en dat de Franschen het beleg hebben opgebroken en naar Orizaba teruggetrokken zijn.

— De *Morn. Post* zegt, dat er berigt is ontvangen van de schorsing van ons handelsverkeer met Japan ten gevolge der omstandigheid dat onze vlootvoogd niet in staat is de gevraagde voldoening voor de vermoording van den Engelschman Richardson en voor andere grieven te bekomen.

— Volgens den te Singapore verschijnenden *Straits Times* wordt het eiland, waarop Singapore is gelegen, meer dan ooit door tijgers onveilig gemaakt, zoodat vele landlieden hun ten offer vallen.

FRANKRIJK.

PARIJS, 7 Junij.

De reis van den keizer naar Cherbourg zal eerst in het laatst van Julij of in het begin van Augustus plaats hebben, na zijne terugkomst uit Vichy. Men zegt, dat er tijdens het verblijf van Z. M. te Cherbourg niet minder dan 8 gepantserde schepen in die haven zullen liggen. Van daar vertrekt de keizer naar het kamp van Chalons om den zomer te Biarritz te eindigen.

— Men verzekert, dat weldra het besluit zal worden openbaar gemaakt, waarbij de hertog de Morny op nieuw tot president van het wetgevend ligchaam zal worden benoemd. De heer Schneider zou vice-president blijven.

— Men houdt het thans voor eene uitgemaakte zaak, dat de maarschalk Randon zal aftreden als minister van oorlog en vervangen zal worden door den maarschalk Niel.

— De *Temps* deelt mede, dat aan een der beide boekdrukkers te St. Brieuc, den heer Prudhomme, die tot nog toe het drukwerk voor den bisschop bezorgde, deze kalandisie, die hem jaarlijks 10,000 fr. opbragt, is ontnomen, omdat hij de stembilletten voor den heer de Montalembert heeft gedrukt. Dit besluit is voor genoemden drukker te harder, daar hij vader is van 13 kinderen en zijne familie reeds gedurende 3 eeuwen het drukwerk aan de bisschoppen van St. Brieuc leverde. Den tweeden in genoemde plaats wonenden boekdrukker kon de heer de Montalembert niet met zijn werk belasten, omdat deze de drukker van de prefectuur is.

— Prins Napoleon heeft op den 18^den^ Mei ll. en de vijf volgende dagen de werken tot doorgraving der landengte van Suez in oogenschouw genomen. De prins zal over Konstantinopel herwaarts terugkeeren. In die hoofdstad zal hij trachten de moeijelijkheden te vereffenen, met welke de doorgraving der landengte aldaar nog te worstelen heeft.

— Volgens den *Mémorial dipl.* zijn de nieuwe nota's der drie mogendheden aan Rusland, betreffende de Poolsche zaak, nog niet verzonden. Die nota's zullen een gemeenschappelijk programma inhouden, waarbij de drie mogendheden tevens elk eene afzonderlijke dépêche zullen voegen, ten einde de Russische regering hare voorstellen als grondslag der onderhandelingen op eene conferentie aan te bevelen, terwijl elke mogendheid in 't bijzonder op die punten zal aandringen, welke door haar in bescherming worden genomen, maar waaromtrent zij het onderling niet eens konden worden.

— Berigten uit Mexico melden, dat de operatiën te Puebla zeer traag vorderen. Wel hebben de Franschen weder een nieuw blok huizen veroverd, maar niet dan na herhaalde vergeefsche aanvallen, die telkenmale groote verliezen veroorzaakten. Men is namelijk verpligt in ieder huis eene bres te schieten en zoo de woningen binnen te dringen. Bij een dier aanvallen viel o. a. de heer Lamy, kommandant van het 17de reg. jagers te voet. Bij de ongunstige uitkomsten van dit stelsel van aanval was er dan ook sprake om tegen het einde der maand Mei de nog overgebleven gedeelten der stad van verschillende zijden aan te vallen en plat te schieten.

De *Moniteur* meldt, dat het beleg van Puebla op 27 April nog krachtig werd voortgezet. Een ander berigt van dezelfde dagteekening, door *R. O.* medegedeeld, zegt dat de belegerings-operatiën zullen geschorst worden tot dat er meer materieel en versterking is aangekomen.

De *Moniteur* deelt voorts nog mede, welke maatregelen genomen zijn om te zorgen dat de expeditie-troepen in Mexico steeds van de noodige mondbehoeften en ammunitie voorzien blijven. Den 19^den^ April had het leger een voorraad levensmiddelen voor den tijd van 50 dagen, en het aanschaffen daarvan werd niet bemoeijelijkt. Behalve de gewone maandelijksche verzendingen van St.-Nazaire, heeft de minister van marine eene dienst van transportschepen georganiseerd, die den 23sten van elke maand van Cherbourg of Toulon vertrekken, om mondbehoeften naar Mexico en van daar zieken naar Frankrijk over te brengen.

Volgens de Mexikaansche dagbladen zijn er in onderscheidene streken des lands rijke zilver- en kopermijnen ontdekt.

— Uit Spanje meldt men, dat geheele troepen werklieden nog voortdurend bezig zijn met het uitroeijen van de sprinkhanen op de velden van Jerez de la Frontera; den 29sten Mei hadden zij reeds 22828 ponden van die insecten gedood.

PRUISSEN.

BERLIJN, 7 Junij.

De *Kreuzz.* geeft te kennen, dat de drukpers-verordening nog veel te liberaal is. Dit blad zegt thans, dat de regering beter had gedaan, zich bij die verordening op art. 111, in plaats van op art. 63 der constitutie te beroepen, daar zij dan de moeite had kunnen sparen, om later de verordening aan de goedkeuring der vertegenwoordiging te onderwerpen. Art. 111 bepaalt namelijk, dat sommige artikelen der constitutie in geval van oorlog of oproer kunnen opgeheven worden.

— Te Koningsbergen is dezer dagen het houden van eene buitengewone vergadering van den gemeenteraad, die belegd was om over het indienen van een adres aan den koning te beraadslagen, door den regerings-president verboden. Bij den voorzitter van den raad was daarenboven nog een schrijven der regering ingekomen, waarin hem gelast werd de beraadslaging over een adres aan den koning niet te laten plaats hebben, met bedreiging, in het tegenovergestelde geval, van eene geldboete en van ontbinding van den gemeenteraad.

— Van het tooneel van den opstand in Polen meldt men, dat eene bende van omstreeks 2800 man, nabij Ostrow, grootendeels zamengesteld uit overblijfselen der benden van Miostkowski, Plusinski en Fieze, die verstrooid werden bij vroegere ontmoetingen, is verslagen door detachementen, welke van Eonza en Ostrolenka waren afgezonden. Bij hunne vlugt werden de opstandelingen nog overvallen door een detachement onder bevel van generaal graaf Toll, waardoor zij verder ten eenenmale werden uiteengejaagd. Het verlies der opstandelingen is ontzettend. Vele honderden dooden bleven op het terrein. Uit Lemberg meldt men daarentegen, dat Czachowski, vereenigd met Kononowicz, nabij Pilica, in het gouvernement Radom, den Russen eene nederlaag hebben toegebragt. Kononowicz, de aanvoerder eener bende opstandelingen, die dezer dagen door de troepen is gevangen genomen, heeft de doodstraf ondergaan. Voor den krijgsraad, door welken hij ter dood is veroordeeld, heeft hij bekend, dat hij een dertigtal personen, waaronder verscheiden vrouwen, had doen ophangen, krachtens eene magtiging van de revolutionaire hoofdcommissie, die hij bij zich droeg.

— Uit Warschau meldt men, dat aldaar de processie ter gelegenheid van den Sacramentsdag gehouden en, door 60000 menschen bijgewoond, in de beste orde is afgeloopen. Er waren geene policie en geene militairen op de been.

— Uit Malmoë wordt gemeld, dat de uit Engeland vertrokken Poolsche expeditie, welke in die Zweedsche haven eenige weken heeft vertoefd, dezelve verlaten heeft, aan boord van een Deensch vaartuig, hetwelk haar naar de reede van Kopenhagen moest overbrengen. Aldaar zou een ander vaartuig op de Polen wachten, om hen verder te vervoeren. Hunne eigenlijke bestemming was niet bekend.

OOST-INDIE.

BATAVIA, 29 April.

De gouverneur-generaal, het nuttig achtende persoonlijk eene inspectie-reis te doen in de residentiën Preanger-Regentschappen, Banjoemaas, Bagelen, Pekalongan, Tagal en Cheribon en de adsistent-residentie Krawang, heeft bepaald, dat van den 20sten Mei 1863 tot na zijne terugkomst het dagelijksch beleid der zaken wordt opgedragen aan den vice-president van den raad van Ned. Indië mr. A. Prins.

— In de oostelijke buitenbezittingen gaat alles vredig en rustig toe. In het westen daarentegen is dit minder het geval, zooals uit de expeditie naar het weerspannige Nias blijkt. Ook in straat Malakka is eene maritime demonstratie gedaan tegenover den Radja van Assahan, die altijd nog zin heeft de Engelsche vlag te laten waaijen. Het is blijkbaar dat dit weerspannig hoofd door vreemden invloed wordt gesteund.

— Op het berigt der bekrachtiging van de concessie tot aanleg van den spoorweg van Samarang naar de vorstenlanden heeft men te Samarang, Solo en Djocja gevlagd en geïllumineerd. Men zal door tusschenkomst van den gouverneur-generaal dankadressen aan Z. M. aanbieden, zoowel van wege de ingezetenen der genoemde plaatsen, als van Batavia.

— Volgens berigten uit Japan is Jedo op dit oogenblik het tooneel van de schromelijkste woelingen ten gevolge der »vreemdelingen-quaestie." Een der gouverneurs, die deel had genomen aan de laatste ambassade naar Europa, werd onlangs in zijn draagzetel door eenige onverlaten aangehouden, blijkbaar met het doel om hem te vermoorden, doch zij lieten hem weer vrij, op zijne verklaring dat hij niets met de vreemdelingen-quaestie te maken had.

Per Telegraaf.

PARIJS, 8 Junij. Volgens *La France* hebben vier linieschepen, drie transportschepen en twee fregatten bevel gekregen om zich gereed te maken naar Vera-Cruz te vertrekken, met troepen en materieel.

BERLIJN, 8 Junij. De *Staatsanz.* behelst een besluit van den minister van binnenl. zaken aan de stedelijke besturen, betreffende beraadslagingen van de gemeenteraden over de aangelegenheid der constitutie en de algemeene staatkunde der regering. Zulke beraadslagingen zijn volgens de meening der regering onwettig; zij mogen dus niet geduld en de daarin genomen besluiten niet ten uitvoer gebragt worden. De minister verwacht dat de autoriteiten daarop een naauwgezet toezigt zullen houden. Reeds is bevolen dat aan het besluit van den gemeenteraad en de magistraat van Berlijn geen gevolg mag worden gegeven. Verder verzekert genoemd blad, dat de nota's der drie mogendheden nog niet naar Petersburg zijn gezonden.

LONDEN, 9 Junij. In het hoogerhuis heeft gisteren avond graaf Russell, in antwoord op eene interpellatie van lord Ellenborough, verklaard, dat hij het antwoord van Oostenrijk inwacht en Engeland en Frankrijk het eens zijn over de voorstellen aan Rusland in het belang van Polen te doen. Hij ontkende niet dat een wapenstilstand veel bezwaren zou opleveren, maar het aanvragen van een wapenstilstand behoort de eerste stap te zijn waarmede de onderhandelingen geopend worden. Een gewapende tusschenkomst acht lord Russell onuitvoerbaar.

BERLIJN, 9 Junij. In bijzondere brieven uit Petersburg wordt gemeld, dat de gemeenteraad van Moskou besloten heeft tot de oprigting van eene gewapende burgerwacht. In twee dagen hebben zich reeds duizenden burgers laten inschrijven. Het door Moskou gegeven voorbeeld vindt navolging in andere steden. Prins Schotchzbatow, burgemeester van Moskou, bevindt zich thans te Petersburg, naar men zegt, om de keizerlijke bewilliging tot de oprigting dier burgerwacht en de goedkeuring van haar reglement te verzoeken.

Burgerlijke Stand.

ONDERTROUWD: H. van Kalken, jm. 38 j. en C. W. van Oosten, jd. 29 j. — H. Turenhout, jm. 24 j. en M. Gaasbeek, jd. 23 j. — P. Pillekers, jm. 30 j. en W. van den Boogert, jd. 29 j. — H. N. Klok, jm. 25 j. en C. E. Opgeenendt, jd. 23 j. — T. A. Buys, jm. 32 j. en K. van der Zon, jd. 27 j. — J. D. van der Spree, jm. 32 j. en G. van Putten, jd. 32 j. — J. Gordyn, jm. 33 j. en A. Plezier, jd. 27 j. — W. Epskamp, jm. 23 j. en J. Smit, jd. 23 j. — A. T. Nevens, jm. 28 j. en J. W. P. Willems, jd. 26 j. — T. J. Kloos, jm. 31 j. en M. C. Ruygrok, jd. 22 j. — A. P. Planjer, jm. 23 j. en C. Klinkenberg, jd. 25 j.

KERKNIEUWS.

Te Amersfoort is tot pred. bij de remonstrantsche geref. gemeente beroepen ds. H. W. Kalff, pred. te Boskoop.

ADVERTENTIEN.

25-JARIGE ECHTVEREENIGING

VAN

S. A. HEYDE

EN

EVA DE VRIES.

LEYDEN, 7 Junij 1863.
Kijfhoek, Wijk II. 211.

Voorspoedig bevallen van eene **Dochter** A. van LITH — van BERGEN.
's Gravenhage, 6 Junij 1863.

Heden overleed zacht en kalm mijn hartelijk geliefde Echtgenoot JAN BLÖTE, in den ouderdom van ruim 70 jaren, diep betreurd door mij, door zijne kinderen en behuwdkinderen.

Leyden, 7 Junij 1863. Wed. BLÖTE — Geer.

Langs dezen weg betuig ik mijn' hartelijken dank aan allen die, bij weinig persoonlijke bekendheid, mij toch zoo vele bewijzen van hartelijke deelneming en belangstelling hebben betoond bij het treffend verlies mijner geliefde oudste Dochter.

Leiden, 5 Junij 1863. Wed. van DOORN, geb. Dupper.

Koninklijke Nederlandsche Grofsmederij
TE LEYDEN.

Aan de Houders van Obligatiën wordt berigt, dat op heden in de Vergadering van het Bestuur, ten overstaan van in de algemeene bijeenkomst benoemde Heeren Deelhebbers, de **UITLOTING** heeft plaats gehad van zes Obligatiën, en daarbij zijn uitgetrokken de N°s. 92, 15, 80, 31, 23 en 51, welke met den 1sten Julij eerstkomende worden afgelost, en ontvangen kunnen worden ten Kantore van de Kassiers LEZWYN en EIGEMAN te *Leyden* en bij de Heeren LEEMBRUGGEN, GUEPIN en MUYSKEN te *Amsterdam*.

Leyden, 2 Junij 1863.

BURGER-ZANGSCHOOL.
INSCHRIJVING VAN LEERLINGEN.

Commissarissen voor de Burger-Zangschool van het Leydsche Departement der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen hebben, op herhaald en dringend verzoek, besloten om de gelegenheid tot het inschrijven van nieuwe leerlingen nog open te stellen tot 15 Junij aanstaanden, **terwijl na dien tijd niet eer dan met 1e Januarij 1864 weder nieuwe leerlingen zullen worden aangenomen.**

Ouders en voogden, die voor hunne kinderen of pupillen het bijwonen der lessen op genoemde school mogten verlangen, worden verzocht zich vóór 15 Junij e. k. daartoe bij den Ondergeteekende te vervoegen.

Leyden, 21 Mei 1863. J. H. EICHMAN, Secretaris.

HOLLANDSCHE SPOORWEG.
EXTRA-TREIN — RETOURBILLETTEN.

Ten einde gelegenheid te geven tot het bijwonen der *avond-muziek-uitvoering* in het *Haagsche Bosch* zal, aanvangende op 10 Junij a. s., elken *Woensdag*, des avonds ten 10 uur 35 min., een extra-trein rijden van *'s Hage* naar *Leyden*, stilhoudende aan de Laan van N. Oosteinde en Voorschoten.

Op die dagen zullen retourbilletten worden uitgegeven:

te *Leyden* voor de treinen van 2 uur 49 min. en 6 uur 9 min., en
te *Voorschoten* voor den trein van 6 uur 19 min.

B. A. NIJENHUIS, Horlogiemaker,
Breedestraat, hoek Diefsteeg, W. IV. N°. 310,

berigt den geachten ingezetenen dezer stad en omstreken dat hij, na verscheidene jaren in Duitschland, België en Nederland op eenige der voornaamste werkplaatsen werkzaam geweest te zijn, zich alhier gevestigd heeft; zich aanbevelende ter reparatie, verkoop en vervaardiging van Chronometer, Duplex, Anker en andere soorten van Horlogiën, Pendules enz., opwinden van Pendules, verzekerende eene juiste en goede bediening. Zoowel voor reparatie als verkoop wordt 1½ jaar ingestaan.

MAGAZIJN VAN GALANTERIEN,
BOTERMARKT, Wijk IV. N°. 20.

Ontvangen PENDULES in verguld, brons en marmer, van af *f* 14.50 met Stolp.

Voor de soliditeit der werken wordt ingestaan.

Alsmede eene zuivere sortering in PORSELEINEN THEE-SERVIEZEN. Buitengewoon goedkoop.

H. WILLE en C°.

URBANUS-PILLEN,
bereid volgens het aloude en echte recept,
waarop men in het bijzonder attent maakt,

zijn zeer nuttig in ongesteldheden der maag en werken heilzaam op de spijsvertering, zij zijn uitmuntend tegen de gal, scherpte in het bloed en uitslag der huid, zij zijn zacht laxerend en slijm-afdrijvend. Verzegelde doozen van 37½, 75 en 150 Cents zijn verkrijgbaar te

Amsterdam, J. C. Bartels, Droogist, Haarlemmerdijk bij de Heerenmarkt, N°. 519.
Delft, H. W. de Kruyff, Apotheker, Voorstraat.
Dordrecht, J. A. van de Vet.
's Gravenhage, L. Suabilié, Apothek.
Gorinchem, H. Bodery.
Gouda, H. van Frankenhuizen.
Leyden, L. G. Smeenk, Apotheker, op de Beestenmarkt.
Maassluis, P. Poortman.
Overschie, A. Hijmans.
Rotterdam, A. v. d. Toorn, Apoth., Weste Wagenstraat.
Schiedam, [illegible], Droogist.
Utrecht, F. Altena, Apotheker, op het Steenweg.
Voorburg, W. Ligthelm.
Vlaardingen, W. Pleysier.

Er wordt verlangd terstond bij fatsoenlijke burgermenschen, buiten *Leyden*, liefst te *Leyderdorp* of *Soeterwoude*, voor eene eenige Jufvrouw, R. C. Godsdienst, oud 20 jaren, **kost**, met **inwoning** en **huisselijk verkeer**. Hierop reflecterenden adresseren zich met *franco* brieven aan het Bureau dezer Courant onder de Letters **A. Z.**, met opgave van prijs per maand.

TE KOOP

Een buitengewone groote **Bok**, en vier persoons fraai **Wagentje** en **Tuig**. Te bevragen bij den Boek- en Papierhandelaar H. J. T. MATVELD, Hoogewoerd, *Leyden*.

Bij de veiling op den 6den Junij 1863 te *Leyden* in het *Heeren-Logement* aan den Burg ten overstaan van den Notaris Mr. H. OBREEN en getuigen gehouden is het HUIS en ERF, staande en gelegen aldaar op de Breedestraat, Wijk IV. N°. 313 in bod gebragt op . . . . *f* 5000.—.
en nader verhoogd met . . . . - 200.—.

Zullende de toewijzing geschieden op Zaturdag den 13den Junij aanstaande en worden inmiddels verhoogingen aangenomen tegen genot van *één vijfde* der verhooggelden ten Kantore van bovengenoemden Notaris te *Leyden* aan den Ouden Singel, Wijk V. N°. 348, alwaar alle nadere informatiën zijn te bekomen.

Bij de publieke veiling, op den 6den Junij 1863, ten overstaan van den Notaris A. van LEEUWEN te *Leyden* gehouden, is de GRUTTERIJ c. a. in de Raamsteeg in bod gekomen . . . . *f* [illegible].—.
verhoogd met . . . . - 800.—.

Nadere informatiën zijn te bekomen ten Kantore van genoemden Notaris, bij wien verhoogingen worden aangenomen, tegen genot van *één vijfde* van iedere verhooging, terwijl de afslag is bepaald op Zaterdag den 13den Junij 1863, des avonds te *zeven* ure, in het *Heeren-Logement* aan den Burg te *Leyden*.

GRAANMARKT TE ROTTERDAM, 8 Junij.

Tarwe, nieuwe goede en puike van *f* 10.00 tot *f* 10.40; mindere van *f* 8.00 tot *f* 9.80. Rogge: *f* 6.40 à *f* 7.40. Gerst: Winter *f* 5.30 à *f* 6.10, Zomer *f* 4.80 à *f* 5.70.

Te Amsterdam was de Tarwe, witte Poolsche en bonte *f* 10.80 à *f* 11.30. Pruissische Rogge *f* 7.10 à *f* 7.50.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.
Amsterdam, MAANDAG 8 Junij.

	pCt.	Laagste.	Hoogste.	Gedn.
NEDERLAND.				
W. Schuld	2½	63 5/16	63 9/16	63 3/8
Dito	3	75 1/16	—	—
Dito	4	99 7/16	99 5/16	99 7/16
Amort. Synd.	3½	92 3/8	—	—
Handelm.	4½	—	—	—
O. I. Leening	4	98 3/4	99	98 3/4
Aand. H. Spw.	4½	—	—	—
Dito Rijn-Spw.	4½	—	—	—
BELGIE.				
Cert. *Rothsch.*	2½	—	—	—
SPANJE.				
Obligatiën	2	47 15/16	—	—
Dito Buitenl.	3	52 5/16	—	—
Dito Binnenl.	3	50 13/16	50 7/8	—
Bew. Coupons.		—	—	—
PORTUGAL.				
Oblig.	3	47 3/4	47 11/16	—
Dito 1856/59	3	47 3/8	47 7/16	47 7/16
RUSLAND.				
Obl. *Hope* & C°.	5	101 1/2	101 5/8	101 3/4
Dito 1828/29	5	100 5/8	—	—
Cert. 1831/33	5	85 1/4	—	—
Dito 1840	4	77 7/8	—	—
Dito *Stieglitz*	4	77 15/16	—	—
Dito Nieuwe	4	—	—	—
Dito 5e Serie	5	84 11/16	84 3/4	—
" 1855, 6e Ser.	5	90 5/8	90 3/4	90 5/8

	pCt.	Laagste.	Hoogste.	Gedn.
Dito 1859	3	57 5/8	57 13/16	57 5/8
Inschr. in Ass.	6	—	—	—
Cert. van dito	6	—	—	—
Spoorw. volgest.		205 1/2	205 1/2	205 1/2
POLEN.				
Aand. 1835	*f*	161	—	—
Dito Oblig.	4	76 3/4	—	—
PRUISSEN.				
Oblig. 1859	5	—	—	—
Aand. 1854	3½	—	—	—
OOSTENRIJK.				
Oblig. bij *Goll*	5	—	—	—
Dito	4	51 3/4	—	—
Dito Metall.	5	63 [illegible]	63 15/16	63 15/16
Dito zilv. nat.	5	67 [illegible]	67 [illegible]	67 13/16
Dito bet. Amst.	5	83 5/8	83 13/16	83 13/16
Dito 1847/52	2½	32 1/2	32 5/8	32 5/8
BRAZILIE.				
Geldl. 1824	5	—	—	—
PERU.				
Geldl. 1824	4½	—	—	—
VENEZUELA.				
Oblig.	2	24	24 1/8	24
GRENADA.				
Oblig.	4	15 5/8	15 3/4	15 5/8
MEXICO.				
Oblig. 1851	3	31 1/8	31 3/16	31 3/16

Slotkoersen, heden 9 Junij.
(per Telegraaf.)

Ned. W. Schuld	2½ pCt.	63 1/4	Dito	2½ pCt.	32 9/16
Dito	3 "	75 1/16	Dito rente Amst.	5 "	84
Dito	4 "	99 3/8	Dito Nationale	5 "	68
Aand. Handelm.	4½ "	148 1/2	Venezuela	2 "	24 1/8
Spanje, Oblig.	2 "	48	Dito	1 "	12 5/8
Dito Binnenl.	3 "	50 11/16	Dito geconv.	6 "	—
Dito Amort. schuld		—	Grenada, Gest.	4½ "	15 5/8
Dito Coupons cert.		—	Dito dito	1½ "	9 1/2
Portugal, Oblig. 1853	3 pCt.	47 3/8	Dito ongest.	1½ "	—
Dito 1856/62	3 "	—	Dito Hectaren		*f* 0.92
Rusland, bij *Hope* & C°.	5 pCt.	101 3/8	Mexico	3 pCt.	32 1/8
Dito bij *Stieglitz* & C°.	4 "	77 13/16	Illinois	7 "	78 [illegible]
Dito bij *Hope* 1861	4½ "	90 [illegible]	Amerika	5 "	67 [illegible]
Dito dito 1862	5 "	90 3/4	Dito	6 "	72 [illegible]
Dito 6e serie	5 "	90 9/16	Grieken	5 "	33 [illegible]
Dito Spoorwegactiën		205 1/4	Dito Coupons		*f* 5 [illegible]
Oostenrijk, Metalliek	5 pCt.	63 15/16	Turken	6 pCt.	49 [illegible]

Londen, Consols 91 7/8. **Parijs**, Fr. Rente 69.30. **Weenen**, Nat. —.—. Valuta —.—.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. C. DRABBE.